

Nr 133.

Godkänd av första kammaren den 4 april 1930.

Godkänd av andra kammaren den 4 april 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående särskilt understöd till skolväsendet i skoldistrikt inom Norrland och Dalarna på grund av kronoparkskolonisation m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 82.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Eders Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkten 199 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående särskilt understöd till skolväsendet i skoldistrikt inom Norrland och Dalarna på grund av kronoparkskolonisation m. m., för ändamålet för budgetåret 1930/1931 beräkna ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition, nr 116, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att det må ankomma på Eders Kungl. Maj:ts prövning, huruvida och i vad mån understöd må lämnas vederbörande skoldistrikt för upprättande av skola, avsedd huvudsakligen för kronotorparens barn, genom avgifts-

fritt upplåtande under nyttjanderätt från kronopark av för ändamålet erforderlig mark och kostnadsfritt tillhandahållande å rot av erforderligt virke, dels ock till särskilt understöd åt skolväsendet i skoldistrikt inom Norrland och Dalarna på grund av kronoparkskolonisation eller upplåtelse av kronotorp, skogstorp eller odlingslägenheter för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 14 februari 1930 angivits, samt enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Föreliggande förslag, som tillkommit på initiativ från riksdagens sida, avser, att staten skulle lämna särskilt ekonomiskt understöd åt de skoldistrikt i Norrland och Dalarna, som nödgats inrätta skolor i anledning av kronoparkskolonisation eller upplåtelse av kronotorp, skogstorp eller odlingslägenheter. Statsunderstöd skulle enligt förslaget utgå — utom i form av kostnadsfri upplåtelse av mark och tillhandahållande av virke å rot — med kontanta belopp antingen för uppförande av skolhus och lärarbostäder eller såsom hyresbidrag ävensom för anskaffande av den första uppsättningen av inventarier och undervisningsmateriell. Däremot skulle skoldistriktet själva svara för lokalernas underhåll, uppvärmning, belysning och städning, och skolorna skulle ingå i det kommunala skolväsendet. Någon fixerad skala för understödets utmätande skulle icke fastställas, utan det skulle ankomma på Eders Kungl. Maj:t att efter omständigheterna i varje särskilt fall bestämma understödets storlek. Det anses icke uteslutet att i vissa fall hela kostnaden för lokalers anskaffande skulle bestridas av statsmedel.

Enligt riksdagens mening hava starka skäl anförts för den här ifrågasatta statliga understödsverksamheten. Det förhållandet, att det i nu omhandlade fall merendels gäller kommuner med svag ekonomi, synes motivera statsåtgärder i den föreslagna riktningen, vartill såsom ytterligare ett billighets-skäl kommer, att förevarande skolanläggningar, åtminstone där det är fråga om kronoparkskolonisation, föranletts väsentligen genom av staten vidtagna dispositioner. De grunder, som enligt vad ovan angivits skulle gälla för statsbidragens utgående, förefalla riksdagen lämpliga.

Mot det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet å 30,000 kronor har riksdagen intet att erinra. I likhet med departementschefen anser riksdagen, att det erforderliga riksstatsanslaget rätteligen bör hava reservationsanslags natur. Med hänsyn emellertid till svårigheten att första året med någon tillförlitlighet beräkna vad som för ändamålet kan vara nödigt, finner sig riksdagen kunna medgiva, att anslaget för budgetåret 1930/1931 erhåller karaktären av förslagsanslag. Riksdagen förutsätter emellertid, att något mera avsevärt anslagsöverskridande icke må förekomma.

Vad beträffar frågan om inackorderingsanslagets utsträckande till skoldistrikt inom Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län, vill riksdagen framhålla angelägenheten av att den av departementschefen härutinnan i

utsikt ställda utredningen verkställes på sådant sätt, att förslag i ämnet kan föreläggas 1931 års riksdag.

Då riksdagen i övrigt icke funnit anledning till erinran i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att det må ankomma på Eders Kungl. Maj:ts prövning, huruvida och i vad mån understöd må lämnas vederbörande skoldistrikt för upprättande av skola, avsedd huvudsakligen för kronotorparens barn, genom avgiftsfritt upplåtande under nyttjanderätt från kronopark av för ändamålet erforderlig mark och kostnadsfritt tillhandahållande å rot av erforderligt virke,

dels ock, till särskilt understöd åt skolväsendet i skoldistrikt inom Norrland och Dalarna på grund av kronoparkskolonisation eller upplåtelse av kronotorp, skogstorp eller odlingslägenheter för budgetåret 1930/1931 anvisat ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 14 februari 1930 angivits, samt enligt de närmare bestämmelser, Eders Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 4 april 1930.

Med undersätlig vördnad.
